

No. 3

juli 1984

IN DIT NUMMER

- vindt U een aantal berichten oververenigingsactiviteiten, die Uw aandacht vragen.

- vindt U een zeer interessant artikel over "MICHELANGELO" van de hand van de heer J.Ph. de Leeuw te Zwijndrecht. Wij prijzen ons gelukkig, dat de heer de Leeuw, die regelmatig twee rubrieken in het Nederlandsch Maandblad voor Philatelie verzorgt, ook voor ons blad een artikel heeft willen schrijven.

- vindt U voorts een artikel in de serie "Luchtpost", waarin melding wordt gemaakt van de pioniersvluchten met postvervoer naar Nederlands Indië.

- vindt U tenslotte enkele notities over de Driekronenboom.

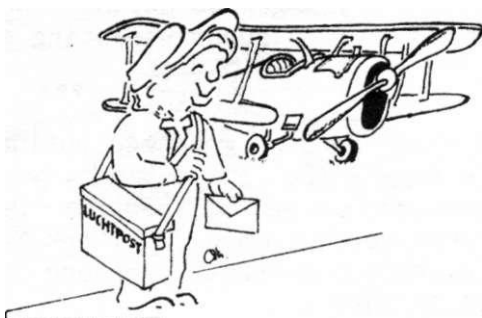

Verschijnt

4x per jaar

Orgaan
van
de

Filatelisten-
vereniging
"NOVIOPOST"
te
Nijmegen

AGENDA

o o o

- 7 september Vergadering met als belangrijk agendapunt:
"Het aanvragen van het lidmaatschap van de Nederlandse Bond van Filatelistenverenigingen".
Filatelistische quiz met mooie prijzen.
Kleine veiling, verloting en presentieverloting.
- 30 september Internationale postzegelruildag in hotel
"Erica" te Berg en Dal.
- 5 oktober Vergadering met verloting en presentieverloting. Tevens gelegenheid tot bezichtiging van de kavels, die de volgende dag zullen worden geveild.
- 6 oktober Veiling.
Tweede gelegenheid tot bezichtiging van 10.30 - 12.00 uur. Aanvang veiling 13.30 uur.
- 2 november Vergadering met verloting en presentieverloting. Voorts zal de heer A.Bosman zijn nieuwste film vertonen, die de titel draagt "Rotterdam filatelistisch gezien". Tenslotte zal er een kleine veiling worden gehouden.
- 14 december Gezellige Sinterklaasavond. Bingo met gratis deelname en mooie prijzen.
Tevens verlotingen presentieverloting.

o o o

Uitgezonderd de postzegelruildag, die in hotel Erica te Berg en Dal plaatsvindt, worden alle vergaderingen gehouden in het Wijkcentrum "De Klokketoren", Slotemaker de Bruineweg 272 (hoek Muntweg) te Nijmegen. Telefoon 080-552649. Aanvang 20.00 uur. Zaal open 19.00 uur.

VACANTIE

De laatste vergadering van het seizoen ligt weer achter ons. Het was weer een gezellige bijeenkomst met een gratis verloting, waarbij er voor elk aanwezig lid een prijs beschikbaar was.

Vanwege de vakantie pauzeren we tot 7 september om daarna ons weer met nieuw opgedane energie aan onze hobby te wijden.

Het bestuur wenst alle leden met hun levenspartners en kinderen een bijzonder prettige vakantie. We hopen op aangenaam weer en na afloop op een behouden thuiskomst.

Misschien komt U onderweg nog een leuk zegeltje of poststuk tegen. Wie weet.

TENTOONSTELLINGEN

Als deze "NOVIOPOSTA" verschijnt ligt de nationale postzegeltentoonstelling "Philex 1984 Eindhoven" weer achter ons. Mocht U deze tentoonstelling om de een of andere reden gemist hebben, dan is er nog een tweede tentoonstelling en wel "FILACENTO" van 6 tot 9 september in het Nederlands Congresgebouw te 's Gravenhage. Dit is de jubileumtentoonstelling ter gelegenheid van 100 jaar georganiseerde filatelie.

Een dergelijke expositie bezoeken is zeer de moeite waard en wordt door ons dan ook beslist aanbevolen.

NOVIOPOSTJES

Onder deze naam willen we een rubriek gaan openen, waarin de leden kleine annonces kunnen plaatsen. De plaatsing is gratis en de tekst moet zo beknopt mogelijk zijn.

De redactie behoudt zich het recht voor de tekst zonnodig in te korten.

We hopen, dat we op deze wijze onze leden extra van dienst zijn.

Bloemenmagazijn
en Plantenkas

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275
telefoon 55 02 75 • nijmegen

RONDZENDDIENST - 1

In ons vorige nummer wezen we U op de noodzaak tot het inleveren van boekjes voor de rondzenddienst en als streefgetal voor de start van het nieuwe seizoen noemden we toen een aantal van 1000 boekjes.

We kunnen U thans mededelen, dat de eerste paar honderd stuks bij het hoofd rondzendingen zijn ingeleverd. Wij zijn dan ook vol vertrouwen, dat het bewuste aantal van 1000 boekjes zal worden gehaald. Stel niet uit tot morgen, maar begin vandaag nog met het plakken van boekjes. Hebt U ledige boekjes nodig dan kunt U deze verkrijgen bij het hoofd en de subhoofden van de rondzending. De adressen vindt U uitgebreid elders in dit nummer.

RONDZENDDIENST - 2

Degenen, die verzamelaars zijn van Eerstedag-enveloppen en prijsstellen op toezending van een rondzending postwaardestukken, waarin de eerstedagenveloppen zijn opgenomen, wordt aangeraden zich te melden bij het hoofd van de rondzendingen de heer L.A.Moonemans.

RONDZENDDIENST - 3

De rondzendingen voor dit seizoen zijn teneinde en het hoofd rondzendingen wil zo spoedig mogelijk de administratieve werkzaamheden afronden. Hij stelt het daarom zeer op prijs wanneer de leden, die nog een bedrag verschuldigd zijn, dit vóór 30 juni a.s. willen overmaken op postgiro 2744133 t.n.v. Hoofd Rondzendingen Novipost. Zijn dank voor Uw medewerking zal mateloos groot zijn.

De mogelijkheid bestaat, dat gedurende de zomermaanden bij het hoofd rondzendingen, de heer Moonemans, enkele verzamelingen aanwezig zullen zijn, waaruit gekocht kan worden. Enthousiastelingen, die zelfs in de zomermaanden niet buiten hun hobby kunnen, wordt verzocht, alvorens de heer Moonemans te bezoeken, eerst telefonisch contact op te nemen.

NOVIOPOSTJE

Gevraagd informatiebladen uitgegeven in de periode 1946-1981 door de Oostenrijkse PTT onder de titel "ABHANDLUNGEN". J.S.Lok, Steenbokstraat 13 Nijmegen, tel.080-551883.

LIDMAATSCHAPSKAART

Enkele leden hebben ons gevraagd naar lidmaatschapskaarten 1984. Wij moeten U mededelen, dat het ontwerpen en drukken van deze kaarten door het vele werk, dat het bestuur moest verzetten, wat op de achtergrond is geraakt. Gezien het feit, dat het jaar 1984 bijna voor de helft verstreken is, lijkt het ons betermede gezien de kosten - dit jaar geen lidmaatschapskaarten te verstrekken maar te zorgen, dat de kaarten voor 1985 tijdig gereed zijn.

Wij hopen dat U het met deze zienswijze eens kunt zijn. Mocht dit niet het geval zijn, geeft U ons dan even een seintje.

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv. lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

A VAN DE HOEF

VERZEKERINGSWINKEL

Postbus 309, 6500 AH Nijmegen
Telefoon (080) 226585-233465
van Oldenbarneveltstraat 23,
6512 AS Nijmegen

DE DRIEKRONENBOOM

Gedurende de oorlogsjaren werden de zilveren en bronzen pasmunten door de bezetters ingenomen en in de plaats daarvoor werden zinken centen etc. geslagen aan de Rijksmunt te Utrecht.

Bij de voorbereidingen voor het 10 centstuk werd als beeldenaar de driekruinenboom gekozen zijnde een Germaans symbool. Toen de aanmaak begonnen was en reeds een aanmerkelijk bedrag aan tien centstukken gereed was, kwam van de zijde van het departement het bericht dat de aanmaak direct moest worden gestaakt. De Rijkscommissaris vond dat de driekruinenboom geen Germaans symbool was maar "kitsch".

Alle geslagen munten moesten worden omgesmolten. Als vervanging van de driekruinenboom kregen de tien centstukken toen drie tulpen.

In 1943 werd een serie postzegels met Germaanse symbolen uitgegeven. En welke afbeelding vinden we op 1½ cent zegel? Juist, U raadt het "De driekruinenboom".

Wie zei ook weer: "Het kan verkeren"?

A. Bosman

MICHELANGELO (1475-1564)

* Een interessante frankeerserie van Italië

VOORWOORD

Als liefhebbers van postzegels hebben velen de gewoonte om zo nu en dan bepaalde postzegels aan te schaffen alleen maar omdat de zegelbeelden hen aanspraken zonder dat de zegels in hun persoonlijke verzamelingen zouden passen.

Dergelijke series worden dan zonder meer in een stockboek opgeborgen.

Bezig met ander werk, maar met het verzoek van de heer Bosman in het achterhoofd om ook eens een bijdrage voor NOVIOPOSTA te leveren stootte ik in een dergelijk stockboek op een Italiaanse frankeerserie uit 1961 waarover ik U in dit nummer van NOVIOPOSTA graag iets wil vertellen.

Michelangelo Buonarotti

Op een ideale wijze heeft Italië in 1961 één van zijn grootste zonen, Michelangelo Buonarotti, geëerd met de uitgifte van een normale frankeerserie in niet minder dan negentien verschillende nominalen met grote oplagen. Voor de zegelbeelden werd een keus gemaakt uit de meest bekende details van het meesterstuk van de kunstenaar, de beschildering van het plafond van de zogenaamde Sixtijnse kapel in het Vaticaan te Rome.

- WIE WAS MICHELANGELO BUONAROTTI?

Michelangelo Buonarotti, meestal kortweg Michelangelo genoemd, werd op 6 maart 1475 geboren te Caprese in het machtsgebied van de stadsstaat Florence. Hij

stierf op 14 februari 1564 te Rome. Zijn vader bekleedde ten tijde van zijn geboorte het ambt van stadhouder over Caprese en Chiusi. Zijn ouders wensten voor hun zoon een loopbaan als geleerde, maar nadat een jeugdvriend hem in "aanraking had gebracht met de toen in Florence zeer gevierde schilder Domenico Ghirlandaio wenst de jongen zelf nog slechts te schilderen en een kunstenaar te worden. Hij bleek zo begaafd, dat zijn meester al na korte tijd uit jaloezie de verhouding verbrak. Gelukkig was de jongen toen reeds opgevallen.

2

De toenmalige heerser over Florence nam hem in bescherming. Aan diens hof leerde hij van alles over de bouwkunde en de beeldhouwkunst en werden hem de beginselen van het gieten in brons eigen gemaakt.

Tesamen met nog vele andere jongeren aan het hof van De Medici ontving hij ook overigens een voortreffelijke opvoeding en zo werd hij een typische vertegenwoordiger van die roemrijke stroming in de cultuurgeschiedenis, die men de Renaissance noemt.

Na de dood van zijn beschermheer vestigde Michelangelo zich zelfstandig met een atelier in het huis van zijn vader. Juist toen kwam er een einde aan de betrekkelijke rust in Italië en brak er een tijd aan van oorlogen tussen de stadsstaten onderling en met de koningen van Frankrijk en Spanje. Voor Michelangelo betekende dat een stormachtige tijd die hem dreef van de ene stad naar de andere. Na een affaire met een door hem op de wijze der antieken gebeeldhouwde cupido, die in Rome aan een kardinaal werd verkocht als een opgegraven schat uit de oudheid, werd hij toen de zaak was opgehelderd, uitge-

nodigd zich in Rome te vestigen.

Op 25 juni 1496 betrad hij voor de eerste maal het rechtsgebied van de Pausen. Het was ook een paus die hem de opdracht gaf waaruit zijn grootste meesterwerk ontstond, het beschilderde plafond van de Sixtijnse kapel. Het noodlot wilde dat dit werk evenals zoveel werk van Michelangelo tot stand kwam onder de meest ongunstige omstandigheden. Zijn leven lang (Michelangelo werd bijna negentig jaar oud) werd hij geplaagd door de naijver van zijn kunstbroeders en opgejaagd door de willekeur en grilligheid van zijn opdrachtgevers. Dat was reeds het geval met de onmogelijke opdracht van paus Julius II, kort na zijn aankomst in Rome om voor hem een grafmonument te maken. Toen het werk nog maarnauwelijks was begonnen kreeg hij op voorpraak van de beroemde bouwmeester Bramante ook de opdracht tot het beschilderen van het plafond van de Sixtijnse kapel. Maar Julius II weigerde hem het geld dat nodig was om het reeds bestelde marmer te betalen en de voor het werk noodzakelijke hulpwerkers.

3

4

5

6

Michelangelo was zelf echter ook niet gemakkelijk. Mede omdat hij eigenlijk geen zin had in het beschilderen van het plafond verliet hij Rome om er pas terug te keren nadat hij meende zich voldoende zekerheden te hebben verschaft. Het werk aan het grafmonument bleef liggen, maar het beschilderen van de Sixtijnse kapel moest hij definitief aanvaarden. Na zijn terugkeer was hij praktisch de gevangene van het Vaticaan omdat Julius II wilde voorkomen dat hij de stad opnieuw zou verlaten.

- DE SIXTIJNSE KAPEL

Reeds Paus Sixtus IV, de opdrachtgever tot de bouw van de naar hem genoemde kapel, had de bedoeling dat deze geheel met schilderijen zou worden opgeluisterd. Daarom werd de kapel zonder architectonische versieringen ontworpen en uitgevoerd. Van het exterieur kunnen wij niets meer ontwaren aangezien de kapel geheel werd ingebouwd en door latere bouwsels omsloten. Het interieur is een langwerpige vierzijdige ruimte. De wanden worden slechts onderbroken door zeer hoog aanbrachte ramen, die met hun ronde bogen tot bijna aan het plafond reiken (zes aan elke lange zijde en twee aan iedere korte kant). Het spiegelgewelf gaat geleidelijk over in de welving van het bovenste gedeelte der wanden, tussen de rondafgewerkte steekappen. Michelangelo's taak zou het zijn het plafond zelf, de lunetten (wandgedeelten begrensd door de ronde bogen) en de driehoekige, gewelfde vlakken daartussen van fresco's te voorzien.

Het eerste deel van het werk werd verricht in de jaren 1508 en 1509 en het tweede deel in de jaren 1510-1512. In september 1512 schreef Michelangelo een brief aan zijn vader waarin hij de voltooiing aankondigde. Op Allerheiligen van dat jaar werd de kapel ingewijd. Ondanks alle tegemoetkomingen aan de wensen van Julius I was de Paus nog niet tevreden. Hij vond de schilderijen niet rijk genoeg en verlangde dat de schilder hier en daar nog wat goud en ultramarijn zou aanbrengen. Dat weigerde Michelangelo omdat naar zijn mening de afgebeelde mensen nooit met goud bekleed waren geweest. Deze keer hield hij voet bij stuk en kreeg zijn zin.

7

8

9

10

- DE ZEGELBEELDEN

Welke voorstellingen kregen de Romeinen op die gedenkwaardige dag, Allerheiligen 1512, te zien? Het ononderbroken, geweldige middendeel van het plafond was door de kunstenaar in negen rechthoeken verdeeld. Op elke hoek van zo'n rechthoek plaatste hij een zittende, atletische jongeling, waarmee hij als het ware getuigenis aflegde van de verering die alle beeldende kunstenaars van de Renaissance koesterden voor de schone menselijke figuur. In de rechthoeken zelf werden taferelen uit de Bijbelse geschiedenis aangebracht.

De eerste vakken bevatten de Scheppingsdagen, de overige de geschiedenis van Noach. Achtereenvolgens zijn te zien:

- a. De scheiding van licht en duisternis.
- b. De schepping van de hemellichamen.
- c. God maakt scheiding tussen water en land.
- d. Adam wordt uit het stof geschapen.
- e. De schepping van Eva uit een rib van Adam.
- f. De zondeval en de verdrijving uit het paradijs.
- g. De offerande van Noach.
- h. De zondvloed.
- i. De schande van Noach.

11

12

Slechts de zegelbeelden van de beide hoogste nominale waarden zijn ontleend aan dit, de toeschouwer geheel overweldigende midden.

Voor het zegel ad 500 lire (1) werd de kop gekozen van Adam uit het vierde tafereel (Yvert 843). Volgens sommige kunsthistorici is deze Adam de schoonste afbeelding van een menselijk figuur die de schilderkunst ooit heeft opgeleverd. De kop op het zegel van 1000 lire (2) is die van Eva uit het zesde tafereel, de Zondeval (Yvert 844). Vijfmaal diende een jongelingskop als inspiratiebron voor de zegelontwerper. De jongeling linksboven de profeet Je-

saja is te vinden op het zegel (3) ad 1 lire (Yv 826); linksboven de profeet **Joël** bevindt zich de jongeling wiens kop het zegel ad 5 lire (4) siert (Yv. 827). De eerste die een hoorn des overvloeds over de schouder draagt, maakt de indruk van een heidense natuurgod, de tweede maakt ondanks zijn precieus haartooi een wat ingetogener indruk. Linksboven de Perzische sybille zit de jongeling van het zegel ad 10 lire (5).

Hij heeft een soort sluier boven het hoofd (Yv.828). Onze tegenwoordige jongelingschap zou jaloers kunnen worden op het kapsel van de jongen die het zegel van 115 lire (17) tooit (Yv.840). De jongeman van de waarde ad 150 lire (18) lijkt ons het meest thuis tussen de profeten en waarzeggende vrouwen. Zijn echt mannelijke gelaatstrekken en zijn diep in zichzelf gekeerde blik stempelen hem tot iemand van wie de wereld grote verwachtingen mag koesteren (Yv.841).

Rondom het middendeel, op dat gedeelte van het plafond, dat zich reeds neigt naar de wanden van de kapel, werden telkens tussen twee raambogen in twaalf profeten en Sybillen geconterfeit. De profeten vertegenwoordigden de Christelijke wereld van de Bijbel, de sybillen zijn vertegenwoordigsters van de Oudheid. De aandacht die de Renaissance schonk aan de antieke wereld zal wel niet vreemd zijn aan hun verschijnen op dit plafond in het hart van de Christelijke wereld.

Na elkaar zien we in de zegelbeelden de koppen van de profeten (6,8,10,13,14,15,16) Joël (Yv.829), Jesaja (Yv.831), Daniël (Yv.833), Zacharias (Yv.836), Jonas (Yv.837), Jeremia (Yv.838) en Ezechiël (Yv.839). Elke profeet met een voor hem karakteristieke gelaatsuitdrukking en met dito attributen. De afgebeelde sybillen (7,9,11,12) zijn: de Lybische (Yv.830), de sybille van Eritrea (Yv.832), die van Delphi (Yv.834) en de sybille van Cumea (Yv.835). Vooral de laatstgenoemde heeft een sterk sprekend gelaat. Bij de overigen dient vooral de hoofdtooi als herkenningsteken.

Niet genoemd werd nog het zegel ad 200 lire met een zelfportret van de schilder (Yv.842). Het is het zelfportret dat zich bevindt in het schilderijmuseum van het Kapitoool (Pinacoteca Capitolini). Het grote aantal details uit het werk van Michelangelo, afgebeeld op de zegels uit de frankeerserie van 1961 beslaat nochtans slechts een klein gedeelte van het omvangrijke oeuvre van de grote kunstenaar Michelangelo (19). Een nadere kennismaking met zijn werk is alleszins aan te bevelen.

15

16

Daarom wil ik dit artikel niet beëindigen zonder U te wijzen op enkele postzegeluitgiften van 1964 die verschenen ter gelegenheid van de vierhonderdste sterfdag van Michelangelo. Allereerst op een Italiaanse zegel ad 30 lire voor de gewone post en een zegel ad 185 lire voor de luchtpost. Op het eerste treffen we een detail aan van de Piëta (Kruisafname) in de Dom van Florence namelijk de kop van Nicodemus (Yv.903). Zie Johannes 19:39. Op het luchtpostzegel (Yv.Aer.143) is de Madonna van Brugge te vinden. Bij die gelegenheid gaf ook het Vaticaan zelf een bijzondere herinneringsserie uit. Bijzonder geslaagd en een prachtige aanvulling op de Italiaanse serie van 1961. In vijf zegelbeelden (Yv.405/409) zien we achtereenvolgens het hierboven reeds genoemde zelfportret uit het museum van het Kapitoool, de profeten Jesaja, Jeremia en **Joël** van het Sixtijnse plafond nu in extenso en de Delphische sybille eveneens in extenso.

Nogmaals vinden we het zelfportret van de geëerde schilder op een zegel van Hongarije ter waarde van 2 forint (Yv.1647) uit 1964. Rusland herdacht de rijk begaafde Italiaan met een zegel van 6 kopeken (Yv.2902)

Het zelfportret wordt daar geflankeerd door een tekening van een door Michelangelo voor het grafmonument van Julius II gebeeldhouwde gevangene en rechts een fantasie van de schilder aan het werk aan de schildering van de Lybische sybille. Minder geslaagd is naar mijn smaak het Tsjecho-Slowaakse zegel (Yv.1327). In dat zegelbeeld zijn verschillende fragmenten van beeldhouwwerken van Michelangelo te onderscheiden. Op de voorgrond een detail van "De Dag" op het gedenkteken op het graf van Lorenzo de Medici in de aan diens geslacht gewijde Medicikapel in Florence met daarachter een deel van "De Nacht" en op de achtergrond de kop van Mozes, bedoeld voor het grafmonument van Julius II.

- NOG ENKELE MICHELANGELO-ZEGELS

Met het bovenstaande hebben we geenszins alle zegels opgesomd die betrekking hebben op Michelangelo. Dat zou mij te ver voeren en dat was ook niet de bedoeling. Er zijn er veel meer. Ik noem slechts in willekeurige volgorde het zegel van de Verenigde Staten ter gelegenheid van het Geofysisch Jaar 1958 met een detail uit de hierboven genoemde "Schepping van Adam"

17

18

19

in het vierde tafereel op het middendeel van het plafond van de Sixtijnse Kapel, een West-Duits zegel uit 1975 (Yv.682) met de jongelingskop van het Italiaanse zegel ad 5 lire, de prachtige zegels van Gibraltar eveneens in 1975 uitgegeven ter gelegenheid van de vijfhonderdste geboortedag van Michelangelo met afbeeldingen van de totale Madonna van Brugge, de Madonna van Taddei en de beroemde Piëta uit de Sint

Pieter te Rome, het Italiaanse zegel ad. 60 lire, uitgegeven ter gelegenheid van het Mariajaar 1953/1954 met een detail van de Piëta, de Italiaanse zegels uit 1975 (Yv. 1216/1218) met de Madonna uit het Pittipaleis in Florence, een decoratief raampje van de Basiliek van Sint Pieter en een zeer ontroerend onderdeel van het vierde tafereel "De Zondvloed" op het middengedeelte van het Sixtijnse plafond.

En als allerlaatste de Vaticaanse frankeerzegels uit 1976 met afbeeldingen van details uit "Het Laatste Oordeel" op de achterwand van de Sixtijnse Kapel, een bazuinengel (Yv.Aer.60), de Hemelvaart van de Uitverkorenen en nog eens enkele bazuinende engelen.

- *BESLUIT*

De Italiaanse frankeerserie van 1961 waar het mij bij het schrijven van dit artikel in de eerste plaats om ging is behalve voor bewonderaars van Michelangelo ook van groot belang voor traditionele landenverzamelaars die hun hart hebben verpand aan de zegels van Italië. Er valt voor hen veel te beleven met de verschillende gebruikte watermerken, afwijkende tandingen een dubbeldruk, een dubbelperforatie, verschillende papiersoorten, geheel of gedeeltelijk ongetande zegels en een waarde gedrukt op papier zonder watermerk.

J.Ph.de Leeuw.

Aanbevolen lectuur:

- a. *Herman Grimm: "Michelangelo", sein Leben in Geschichte und Kultur seiner Zeit, der Blütezeit der Kunst in Florenz und Rom. Een uitgave van safariverlag, Berlin.1943.*
- b. *H.Knackfusz: "Michelangelo". Een uitgave van Verlag Velhagen und Klasing 1926 uit de serie Künstler-Monographien.*

LUCHTPOST

- POSTVERVOER

Aan het slot van het artikel in het april-nummer werd melding gemaakt van de oprichting van de K.L.M. in 1919 en de opening van de lijn Amsterdam- Londen op 17 mei 1920.

– HET POSTVERVOER

In datzelfde jaar 1920 verscheen in de Nederlandse dagbladen een advertentie, waarin de P.T.T. mededeelde, dat zij van plan was om in samenwerking met de Britse posteringen een luchtpostdienst te starten. Op deze advertentie kwam een drietal reacties, waarvan één van de K.L.M. Na enig onderhandelen kwam tussen de P.T.T. en de K.L.M. een overeenkomst tot stand.

De eerste postvlucht vond plaats op 5 juli 1920 waarbij een 300-tal brieven werden overgevlogen.

Een van de eerste naar Engeland vervoerde poststukken. Vertrekstempel Amsterdam

6 juli 1920. Aankomststempel Londen

7 juli 1920.

Reeds in 1919 werden er plannen gemaakt voor een vlucht naar het toenmalige Nederlands Indië. De directeur van de K.L.M. - de heer Plesman - zag grote mogelijkheden in het internationale luchtpostvervoer door de snelheid en de veiligheid van dit transport. In de tweede plaats kwamen voor hem de financiële consequenties, hoewel hij er zich terdege van bewust was, dat de eerste vluchten veel geld zouden kosten en dat de K.L.M. niet in staat was deze kosten alleen te dragen.

Plesman, die luitenant-vlieger was geweest, had hier en daar wat sympathisanten en zo was het Generaal Snijders, die het initiatief nam om een Stichting "Comité Vliegtocht Nederland-Indië" in het leven te roepen om het plan te kunnen financieren.

Op 1 oktober 1924 vond de eerste Nederlandse post-vlucht naar Indië plaats. De 24ste november - dus 55 dagen later - landde de H - NACC te Batavia. Motorstoring en een noodlanding veroorzaakten een langdurig oponthoud.

Plesman toast op Schiphol met de succesvolle bemanning van de H-NACC, van den Broeke, van der Weerden Poelman en van der Hoop. Geheel rechts Fokker en generaal Snijders.

De Nederlandse post, 5 kaarten en 276 brieven, welke door van der Hoop en de zijnen naar Indië werden vervoerd.

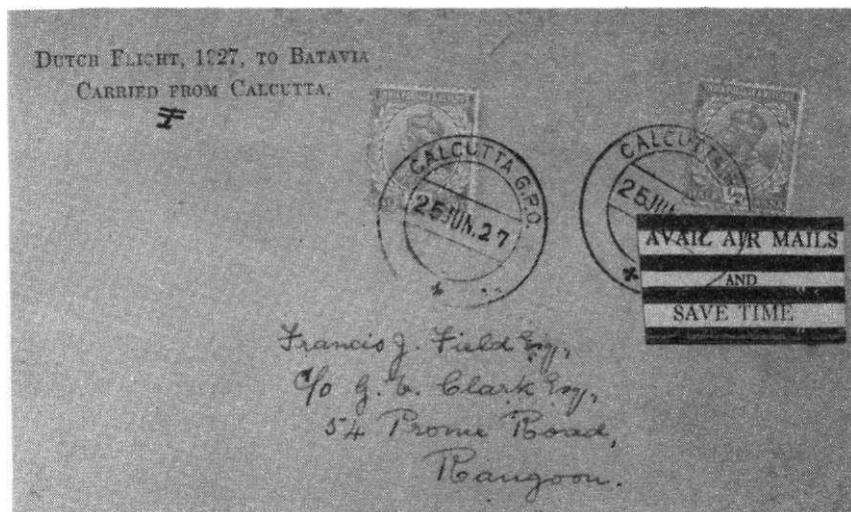

Eén van de 276 brieven. Er werden speciale stempels gebruikt met en zonder ster tussen de ringen.

In juni 1927 kwam de tweede vlucht tot stand. Het was wel een bijzondere want het vliegtuig was gehuurd door de Amerikaan Lear Black. Deze man - die miljonair was - wilde reizen op tijdstippen, die hij verkoos. Daar de dienstregelingen van de luchtvaartmaatschappijen nog beperkt waren en geld geen rol speelde, huurde hij doodleuk een vliegtuig met bemanning. Dat deed hij ook bij de K.L.M., toen hij Nederlands Indië wilde bezoeken.

Het was de eerste chartervlucht van de K.L.M. en we weten, dat er sindsdien nog talloze van deze vluchten gemaakt zijn en nog steeds gemaakt worden.

In 13 dagen werd de vlucht volbracht. Officiëel postvervoer was er niet, maar niet-officiëel zijn er op enkele trajecten poststukken medegenomen.

Eén van de 48 bekende brieven van het traject Calcutta-Rangoon. Aankomststempel op de achterzijde: Rangoon 27 juni 1927.

De terugvlucht werd op 9 juli 1927 aangevangen en op 23 juli landde het vliegtuig te Amsterdam. Ook nu was er geen officieel postvervoer maar wel zijn er van verschillende trajecten poststukken bekend.

De volgende vlucht was die van de "Postduif" en het was de tweede maal, dat het "Comité Vliegtocht Nederland-Indië" een vlucht organiseerde. Gezagvoerder was le luitenant Koppen en 2e bestuurder was Frijs. Hoewel er weinig spectaculairs over de vlucht is te melden - behoudens wat motorstoring en enige pech bij het landen op de weke grasmat te Bagdad - is deze vlucht toch wel erg belangrijk, want met deze en voorgaande vluchten werd aangetoond, dat een regelmatige luchtverbinding tussen Nederland en Indië mogelijk was. Overigens verliepen de heen- en terugvlucht voorspoedig. Op 1 oktober 1927 steeg het vliegtuig te Amsterdam op om er op 28 oktober weer veilig te landen.

Op de heenvlucht werden 669 kaarten en 1423 brieven naar Batavia vervoerd. De afbeelding toont een kaart met het bijzonder stempel en het aankomststempel Weltevreden 10 oktober 1927.

De Derde Holland-Indië-Vlucht.

Mandag 16 Oct. 's middags kwam over vijfen, kwam Luitenant Koppin na een twaalfdaagse vliegtocht op Tjilikoran aan, waar een groote feestelijke hem met enthousiaste begroetingen ontving. Op onze foto's ziet men: 1. Wachende autoriteiten, Generaal Lamsdur en goeroe van den Heer van Zalaga. Rechts achter de Heer Phasien; 2. De kransgen, die den heeren uiterste aangeboden werden. Gehoort links de krans van „Het Indische Leven“; 3. Het spannend moment van de landing; 4. Trecht op de zinkende vliegtuig; 5. Luitenant Koppin, de lachende triomfator; 6. Hij probeert ernstig te lachen; 7. Nogmaals Luitenant Koppin, thans omhangen met den „Indische Leven“-krans.

Oude Abdon's van „Het Indische Leven“ willen zich waken dat Luitenant Koppin niet meer naar Indië wilde vliegen, van welk plan in No. 41 van onzen eerste Jaarling werd melding gemaakt, terwijl men toen een foto van Koppin en zijn Fakher-lentel gepub. Hoerend werd.

Het Indische Leven

265

De foto's in het weekblad "Het Indische Leven" van 15 oktober 1927 geven een beeld van de belangstelling in Indië voor deze vlucht.

De landing van de "Postduif" op Schiphol.

De afstempeling te Muntok, welke werd gebruikt voor 82 kaarten en 24 brieven.

Voor de retourpost werden drie bijzondere stempels gebruikt. De post werd afgestempeld te Batavia, Palembang en Muntok.

A. Bosman

H. J. de Jager

FILATELISTENVERENIGING 'NOVIOPOST'

Voorzitter

A.Bosman, Dromedarisstraat 36
6531 NV Nijmegen Tel. 557120

Secretaris

J.M.Rijsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen Tel. 221596

Penningmeester

M.L.v.Houdt, Schepenenstraat 20
6525 XJ Nijmegen Tel. 556160
Postrekening 575462 t.n.v.
Fil.ver. "NOVIOPOST"-Nijmegen

J.A.Dassel-Nienhuis
Antilooopstraat 105
6531 TM Nijmegen Tel. 552698

P.G.M.Gerrits, Bolerostraat 42
6544 RK Nijmegen Tel. 776745

Mr.F.M.Hilgers, Prof.Huybersstraat 23
6524 NP Nijmegen Tel.231150

Th.G.v.Hoogstraaten-v.Rijswijk
Zebrstraat 18
5531 TX Nijmegen Tel. 550895

L.A.Moonemans, Rijswijkstraat 4
6525 RD Nijmegen Tel. 557307

J.G.M.Rademaker, Wilsonstraat 19
6566 CN Millingen a/d Rijn
Tel. 08813-1965

J.v.'t.Zelfde, Marterstraat 50
6531 KC Nijmegen Tel.551438

Nieuwtjesdienst

Buitenland:

Mr.F.M.Hilgers, Prof.Huybersstraat 23
8524 NP Nijmegen Tel. 231150
Postrekening 5552048 t.n.v. Hoofd
Nieuwtjesdienst "NOVIOPOST".

Nederlandse FDC-Dienst:

G.W.Schoenmaker, de Voorstenkamp 17-32
5545 GM Nijmegen Tel. 775637
Postrekening 4346530 t.n.v.
Ned.FDC-Dienst "NOVIOPOST"

Commissie Ruildag Berg en Dal

P.G.M.Gerrits, Bolerostraat 42
5544 RK Nijmegen Tel. 775745

Th.G.v.Hoogstraaten-v.Rijswijk
Zebrstraat 18
5531 TX Nijmegen Tel. 550395

J.G.M.Rademaker, Wilsonstraat 19
6566 CN Millingen a/d Rijn
Tel. 08813-1965

Rondzendingen

Hoofd:

L.A.Moonemans, Rijswijkstraat 4
6525 RD Nijmegen Tel. 557307
Postrekening 2744133 t.n.v. Hoofd
Rondzendingen "NOVIOPOST"

Subhoofd Oost:

Mevr.M.Dederen, Straelmanstraat 30
6521 JM Nijmegen Tel.232465

Subhoofd Goffert:

Th.G.v.Hoogstraaten-v.Rijswijk
Zebrstraat 18

6531 TX Nijmegen Tel. 550895

Subhoofd West:

J.Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen Tel. 779202

Subhoofd Zuid:

L.v.d.Sloot, Winkelsteegseweg 16
6534 XE Nijmegen Tel. 551815

Boekjes voor de rondzendingen, alsmede
enveloppen voor de rondzending post-
waardestukken zijn op bovenstaande
adressen verkrijgbaar à f 0.60 per
stuk.

Uitleenadressen Yvert-Catalogus

J.A.Dassel-Nienhuis
Antilooopstraat 105
5531 TM Nijmegen Tel. 552698

J.A.W.de Graaf, Malvert 24-26
6538 AP Nijmegen Tel. 440110

Commissie "NOVIOPOSTA"

Redactie:

A.Bosman, Dromedarisstraat 36
6531 NV Nijmegen Tel. 557120

J.M.Rijsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen Tel. 221596

Tekeningen:

L.P.Straten, Molenweg 125
6543 VA Nijmegen Tel. 776963

Administratie en expeditie:

M.L.v.Houdt, Schepenenstraat 20
6525 XJ Nijmegen Tel. 556160

Commissie Voorlichting

P.G.M.Gerrits, Bolerostraat 42
6544 RK Nijmegen Tel. 776745

J.G.M.Rademaker, Wilsonstraat 19
6566 CN Millingen a/d Rijn
Tel. 08813-1965